

«Αἰδ' εἰς' Ἀθῆναι, Θησεῶς ἢ πρὶν πόλις»· ἐπὶ δὲ τὸ πρὸς τὸν Ἰλισὸν μέτωπον «Αἰδ' εἰς' Ἀδριανοῦ, οὐχὶ Θησεῶς πόλις». Ἐκεῖ δὲ οὐ μακρὰν τῆς ἀψίδος ἐκείνης αἴρουν ἄχρι τοῦδε τὴν μεγαλοπρεπῆ αὐτῶν κεφαλὴν πεντεκαίδεκα κίονες, καὶ περὶ αὐτοὺς ὑφίσταται μέρος τῶν θεμελίων τειχῶν τοῦ περιβόλου, λείψανα ταῦτα πάντα, τὰ μόνα περιλιπόμενα, τοῦ Ὀλυμπίου, ὅπερ ἦν τὸ κάλλιστον τῆς Ἀδριανουπόλεως ἐκείνης κόσμημα, ναὸς κολοσσιαῖος, περιοχὴν ἔχων τεσσάρων σταδίων καὶ περιστύλιον κίωνων ἑκατὸν εἴκοσι τεσσάρων, ὃν ὁ Ἀδριανός, 650 περίπου ἔτη ἀφ' ἧς ὁ Πεισίστρατος ἔθηκε τὰ θεμέλια αὐτοῦ, ἀπετελείωσε καὶ ἀφιέρωσεν εἰς τὸν μέγιστον τῶν θεῶν. Ἐν τῷ ναῷ τούτῳ ἴσταντο πολυάριθμοι θεῶν εἰκόνες, ἐν αἷς διέπρεπε τὸ τοῦ Διὸς μέγα ἀγαλμα, πεπονημένον ἕξ ἐλέφαντος καὶ χρυσοῦ· ὡσαύτως δὲ καὶ τοῦ αὐτοκράτορος ἀνδριάντες πολλοί, «ἀπὸ γὰρ πόλεως ἐκάστης εἰκὼν βασιλέως Ἀδριανοῦ ἀνάκειται»· τὰ δὲ ἔγκαινα τοῦ ἱεροῦ ἐπανηγυρίσθησαν πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ διὰ λόγου ὃν ἐξεφώνησεν ὁ περιβόητος σοφιστὴς Πολέμων, περὶ οὗ ἐλάβομεν ἤδη ἀφορμὴν νὰ ὀμιλήσωμεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν. Ἐξηγεῖται λοιπὸν ἡ τῶν Ἀθηναίων εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸν αὐτοκράτορα τοῦτον ἢ διὰ ποικίλων τρόπων ἐκδηλωθεῖσα. Ὅπως ἄλλοτε ποτε ἔπραξαν πρὸς Ἀντίγονον καὶ Δημήτριον, οὕτω καὶ ἤδη προσέθηκαν εἰς τιμὴν τοῦ Ἀδριανοῦ φυλὴν νέαν εἰς τὰς προὔπαρχούσας ἀττικὰς φυλάς, ἣν ἐκάλεσαν «Ἀδριανίδα», καὶ τὴν εἰκόνα αὐτοῦ ἔστησαν μεταξὺ τῶν εἰκόνων τῶν ἑπωνύμων ἡρώων, ἦτοι τῶν ἡρώων ἀφ' ὧν ἑπωνομάζοντο αἱ φυλαί, καὶ νέαν ἔταξαν χρονολογίαν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς πρώτης αὐτοῦ εἰς Ἀθήνας ἀφίξεως, καὶ Ὀλύμπιον αὐτὸν ἀπεκάλεσαν, καὶ Σωτήρα, καὶ Κτίστην ἐν πολλαῖς ἐπιγραφαῖς.

Ἀλλὰ καὶ ἄλλας τῆς Ἑλλάδος πόλεις ἐκόσμησεν ὁ Ἀδριανός. Ἐν Μεγάροις τὸν πρότερον ἐκ πλίνθου ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐκ λίθου λευκοῦ ᾠκοδόμησεν. Εἰς Κόρινθον κατεσκεύασε λουτρὰ καὶ εἰσήγαγεν εἰς τὰς κρήνας τῆς πόλεως ὕδωρ ἄφθονον ἐκ Στυμφάλου. Εἰς Μαντίνειαν ἤγειρε ναὸν τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος εἰς Ἄβας τῆς Φωκίδος, καὶ εἰς Ὑάμπολιν τῆς αὐτῆς Φωκίδος στοάν· κατέστησε τὴν μεταξὺ Μεγάρων καὶ Κορίνθου δύσβατον ὁδὸν εὐρύχωρον ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε δύο ἄρματα ἀντιπροαγόμενα ἠδύναντο νὰ διέλθωσι δι' αὐτῆς. Ἐπὶ πᾶσι, φαίνεται ὅτι ἰδίως εὐηργέτησε τὰς εἰς τὸ ἀρχαῖκόν συνέδριον τελούσας πόλεις, διότι αὐταὶ ἀνέθεσαν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀνδριάντα αὐτοῦ ἐκ λίθου παρίου.

Ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω μεταξὺ τῶν σοφιστῶν οὕς ἐτίμησεν ὁ Ἀδριανός τὸν Ἡρώδη τὸν ἀττικόν. Τότε τρώντι ἤρχισε τὸ στάδιον αὐτοῦ ὁ πολυθρύλητος ἐκεῖνος Ἀθηναῖος, τοῦ ὁποίου αἱ πράξεις ὑπῆρξαν ἐνάμιλλοι τῆς μεγαλοπρεπειᾶς τῶν ἐπιφανεστάτων μοναρχῶν, τὸ δὲ ὄνομα συνδέεται στενῶς μὲ τὴν ὄλην κατὰ τοὺς χρόνους τούτους τύχην τῆς Ἑλλάδος. Ὁ Ἡρώδης, ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς εὐπορίας καὶ τῆς δυνάμεως, ἐφημιζέτο ὡς ἀπόγονος τοῦ Κίμωνος καὶ τοῦ Μιλτιάδου, τοῦ Θησεῶς καὶ τοῦ Κέρροπος, τοῦ Αἰακοῦ καὶ τοῦ Διός. Τὸ δὲ βέβαιον εἶναι ὅτι δὲν ἦτο μὲν ὅλως εὐτελής ὁ οἶκος αὐτοῦ, διότι ὁ τοῦ Ἡρώδου πάππος εἶχε κατηγορηθῆ ἐπὶ βουλεύματι τυραννίδος, ἀλλ' ἤθελε πιθανώτατα παρῆλθαι ἀκατονόμαστος, ἐὰν ὁ πατὴρ Ἰούλιος ὁ ἀττικὸς δὲν εὗρισκε κατὰ τύχην θησαυρὸν ἀκαταμέτρητον ἐν τινὶ αὐτοῦ οἰκίᾳ παρὰ τὸ θέατρον. Κατὰ τὸν νόμον μέρος τοῦ πλοῦτου τούτου ἀνήκεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα· ὅθεν ὁ Ἀττικὸς ἔσπευσε νὰ ἀναγγεῖλῃ τὸ εὔρημα εἰς τὸν τότε βασιλεύοντα Νερουῶν, τὸν διάδοχον τοῦ Δομιτιανοῦ, τοῦ δὲ Τραϊανοῦ προκατόχον. 96-98. «Θησαυρὸν, ὃ βασιλεῦ, ἐπὶ τῆς ἑμαυτοῦ οἰκίας εὗρηκα, ἔγραψεν ὁ Ἀττικὸς πρὸς τὸν Νερουῶν, τί οὖν περὶ αὐτοῦ κελεύεις;», ὁ δὲ καλῶς κἀγαθὸς Νερουῶς μὴ θέλων νὰ στερήσῃ ἕνα τῶν ὑπηκόων τοῦ δώρου δι' οὗ

